

UREDBA

O PROGLAŠENJU SPOMENIKA PRIRODE „TUPIŽNIČKA LEDENICA”

(„Sl. glasnik RS”, br. 104/2018)

Član 1

Tupižnička ledenica je kraška jama na južnom delu planine Tupižnice u jugoistočnoj Srbiji, koja se stavlja pod zaštitu kao Spomenik prirode „Tupižnička ledenica” koje se svrstava u I kategoriju zaštićenog područja nacionalnog odnosno izuzetnog značaja (u daljem tekstu: Spomenik prirode „Tupižnička ledenica”).

Član 2

Spomenik prirode „Tupižnička ledenica” stavlja se pod zaštitu radi očuvanja reprezentativnih geomorfoloških, geoloških, hidrogeografskih i bioloških vrednosti kraške jame kao speleološkog objekta tipa statičke ledenice, vrste skiofita, klasata habulica (*Actaea spicata*), zdravac (*Geranium macrorrhizum*) i zečja soca (*Oxalis acetosella*), mahovine, jetrenjače (*Marchantia polymorpha*) i vrste zglavkara, gujinog češlja (*Haasea guidononveillieri*).

Član 3

Spomenik prirode „Tupižnička ledenica” nalazi se na teritoriji opštine Knjaževac, odnosno KO Koželj, ukupne površine 1 ha 23a 89 m² u državnoj svojini.

Opis granice i grafički prikaz Spomenika prirode „Tupižnička ledenica” dati su u Prilogu - Opis granice i grafički prikaz Spomenika prirode „Tupižnička ledenica”, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Član 4

Na području Spomenika prirode „Tupižnička ledenica” ustanovljava se režim zaštite II stepena.

Na površinama na kojima je ustanovljen režim zaštite II stepena zabranjuje se:

1) u jami:

- (1) ulazak u ledenicu i silazak u najniži deo jame, za potrebe naučnih istraživanja i drugih aktivnosti bez odgovarajuće pismene saglasnosti i pratične upravljača;
- (2) lomljenje i uništavanje jamske morfologije;
- (3) izvođenje radova u jami radi uređenja jame;
- (4) sakupljanje biljaka i hvatanje, uznemiravanje i ubijanje jamske entomofaune;

(5) sve druge aktivnosti unutar jame koje na bilo koji način mogu ugroziti i oštetiti njene vrednosti;

2) na zaštićenom površinama izvan jame:

(1) izvođenje zemljanih, građevinskih, šumarskih i drugih radova mogu izazvati procese erozije;

(2) promena namena površina;

(3) izgradnja nadzemnih energetskih vodova i antenskih stubova na zaštićenom prostoru;

(4) odlaganje i bacanje smeća, posebno u jamu Tupižničke ledenice;

(5) sakupljanje biljaka i uznemiravanje i ubijanje divljih životinja samo u naučne i istraživačke svrhe;

(6) sve druge aktivnosti na površinama izvan jame, koje na neki način mogu ugroziti i oštetiti vrednosti ovog zaštićenog područja.

Na površinama na kojima je ustanovljen režim zaštite II stepena ograničava se:

- 1) obavljanje naučno-istraživačkih radova, monitoring stanja na zaštićenom području;
- 2) zaštita i unapređenje raznovrsnosti autohtonih, retkih i zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih populacija i staništa;
- 3) prezentacije i popularizacija prirodnih vrednosti, kao i sve aktivnosti koje mogu imati značajan nepovoljan uticaj na prirodne i druge vrednosti zaštićenog područja;
- 4) izgradnja manjih objekata u tradicionalnom stilu radi prezentacija prirodnih i kulturnih vrednosti zaštićenog područja;
- 5) infrastrukturno uređenje prostora radi kontrolisanih poseta, obrazovanja, rekreativne i turizma;
- 6) umereno povećanje površina pod šumskim ekosistemima i poboljšanje njihove strukture, raznovrsnosti i autohtonosti florističko-dendrološkog sastava;
- 7) održavanje tradicionalnog narodnog sabora kod Spomenika prirode „Tupižnička ledenica”, s tim da je obavezno prisustvo upravljača i sanacija prostora po okončanju skupa.

Član 5

Spomenik prirode „Tupižnička ledenica” poverava se na upravljanje Javnom preduzeću „Srbijašume” (u daljem tekstu: upravljač).

Član 6

U obavljanju zakonom utvrđenih poslova upravljanja zaštićenim područjem, upravljač je dužan naročito da: se stara o zaštićenom području na način koji omogućava da se u potpunosti sprovedu propisane mere i aktivnosti zaštite u cilju očuvanja i unapređenja zaštićenog područja, vrši obeležavanje zaštićenog područja, doneše plan upravljanja, doneše akt o unutrašnjem redu na prostoru zaštićenog područja, obezbeđuje čuvarsku službu, obezbeđuje uslove za sprovođenje naučno-istraživačkih, obrazovnih, informativno-propagandnih i drugih aktivnosti u skladu sa zakonom, obezbeđuje finansijska sredstva iz sopstvenih prihoda i iz naknada za korišćenje zaštićenog područja, kao i drugih izvora utvrđenih zakonom, se obraća nadležnim organima radi obezbeđivanja sredstava iz opštinskog i republičkog budžeta i drugih izvora prihoda.

Upravljač je dužan da izvrši upis delatnosti upravljanja zaštićenim područjem u skladu sa propisima kojima se uređuje klasifikacija delatnosti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Član 7

Očuvanje, unapređenje, održivo korišćenje i prikazivanje prirodnih i drugih vrednosti područja Spomenika prirode „Tupižnička ledenica” sprovodi se prema planu upravljanja koji donosi upravljač na period od deset godina (u daljem tekstu: Plan upravljanja), sa sadržinom i na način propisan zakonom kojim se uređuje zaštita prirode.

Plan upravljanja sadrži i preventivne mere zaštite od požara u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita od požara i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Plan upravljanja upravljač donosi i dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo) najkasnije u roku od deset meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe.

U postupku davanja saglasnosti na Plan upravljanja, Ministarstvo pribavlja mišljenja ministarstava nadležnih za poslove nauke, prosvete, kulture, rudarstva i energetike, privrede, vodoprivrede, građevinarstva, saobraćaja i prostornog planiranja, turizma i finansija.

Upravljač je dužan da jednom u tri godine analizira sprovođenje Plana upravljanja i ostvarene rezultate i po potrebi izvrši njegovu reviziju.

Do donošenja Plana upravljanja, upravljač će vršiti poslove na osnovu godišnjeg programa upravljanja koji je dužan da doneše i dostavi Ministarstvu na saglasnost u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Godišnji program upravljanja iz stava 6. ovog člana sadrži naročito: sažet prikaz prirodnih i drugih vrednosti zaštićenog područja, ciljeva zaštite i održivog korišćenja, mogućnosti i ograničenja za njihovo ostvarivanje; detaljan prikaz godišnjih zadataka na čuvanju, održavanju, unapređenju, prikazivanju i održivom korišćenju zaštićenog područja za potrebe nauke, obrazovanja, rekreacije i turizma i ukupnog socio-ekonomskog razvoja; prikaz konkretnih poslova na izradi i donošenju upravljačkih dokumenata, prvenstveno Plana upravljanja, akta o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi i akta o naknadi za korišćenje zaštićenog područja; prikaz zadataka na obeležavanju zaštićenog područja, zasnivanju informacionog sistema i protivpožarnoj zaštiti; prikaz subjekata i

organizacionih i materijalnih uslova za izvršenje programa, visine i izvora potrebnih finansijskih sredstava.

Član 8

Upravljač je dužan da obezbedi sprovođenje režima zaštite, odnosno unutrašnji red i čuvanje zaštićenog područja u skladu sa pravilnikom o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi koji donosi uz saglasnost Ministarstva u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe.

U okviru sadržine propisane zakonom kojim se uređuje zaštita prirode, pravilnikom iz stava 1. ovog člana bliže se utvrđuju zabranjeni radovi i aktivnosti, kao i pravila i uslovi obavljanja radova i aktivnosti koji su dopušteni na području Spomenika prirode „Tupižnička ledenica”.

Pravilnik iz stava 1. ovog člana se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 9

Upravljač je dužan da na propisan način obeleži Spomenik prirode „Tupižnička ledenica” i njegove spoljne granice, najkasnije u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Član 10

Upravljač je dužan da zasnuje digitalnu bazu podataka, odnosno geografski informacioni sistem o prirodnim i stvorenim vrednostima, nepokretnostima, aktivnostima i drugim podacima od značaja za upravljanje Spomenikom prirode „Tupižnička ledenica” u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Član 11

Sredstva za sprovođenje Plana upravljanja obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije, od naknade za korišćenje zaštićenog područja, prihoda ostvarenih obavljanjem delatnosti upravljača i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Član 12

Planovi uređenja prostora, šumske, lovne, poljoprivredne i druge osnove i programi koji obuhvataju Spomenik prirode „Tupižnička ledenica” usaglašiće se sa Prostornim planom Republike Srbije, Planom upravljanja i režimima zaštite utvrđenim ovom uredbom.

Član 13

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Prilog

OPIS GRANICE SPOMENIKA PRIRODE „TUPIŽNIČKA LEDENICA”

Granica Spomenika prirode „Tupižnička ledenica” obuhvata katastarske parcele br. 1109/2, 1110/2 i 1111/2, KO Koželj, opština Knjaževac.

